GEMEENTE
Hardinxveld-
Giessendam

Raadhuisplein 1
Postbus 175
3370 AD Hardinxveld-Giessendam

T 14 0184
E info@hardinxveld-giessendam.nl

www.hardinxveld-giessendam.nl

Platform Sociaal Domein Hardinxveld-Giessendam
Tonneband 18
3371 JG HARDINXVELD-GIESSENDAM

Onderwerp	**Uw brief**	**Datum**
Reactie op Advies beleidsplan Jeugd	29 september 2026	6 oktober 2026

Geacht Platform Sociaal Domein,

Hartelijk dank voor uw advies op het concept Beleidsplan Jeugd 2027-2030. Wij hebben uw advies zorgvuldig bestudeerd en waarderen de tijd en betrokkenheid die u heeft genomen om het beleidsplan te beoordelen.

Een deel van de door u genoemde aandachtspunten heeft geleid tot aanpassingen in het beleidsplan. Op andere punten heeft uw advies geleid tot een heroverweging van gemaakte keuzes, waarbij de gemeente bewust vasthoudt aan de gekozen beleidsrichting. Hieronder reageren wij per onderdeel op uw advies.

- Onze advisering op het Visie- en beleidsplan jeugd d.d. 30 oktober 2025 hebben wij afgesloten met de hartenkreet: 'De uitgebreidheid van de Verordening, de gemaakte uitzonderingen, de beleidstechnisch ingewikkeldheid ervan lijkt opnieuw niet bij te dragen aan noodzakelijke en snel beschikbare zorg voor deze doelgroep. Een hartenkreet: maak het verlenen van zorg aan de jeugd niet nodeloos ingewikkeld.' De wens en roep om concreetheid lijkt in voorliggend concept Beleidsplan Jeugd 2027 – 2030 nog niet te zijn geland.

Reactie: Wij herkennen de wens om ondersteuning voor jeugdigen en gezinnen zo toegankelijk en laagdrempelig mogelijk te organiseren. Het beleidsplan zet daarom nadrukkelijk in op preventie, vroegsignalering en ondersteuning in de eigen leefomgeving. Daarmee ligt de focus niet uitsluitend op het verbeteren van de toegang tot zorg, maar juist ook op het voorkomen dat jeugdigen en gezinnen aangewezen raken op specialistische vormen van ondersteuning. Toegankelijke ondersteuning blijft daarbij belangrijk, maar wordt beschouwd als onderdeel van een bredere preventieve aanpak.

Daarnaast geldt dat gemeenten gebonden zijn aan de wettelijke kaders van de Jeugdwet en aan regionale samenwerkingsafspraken. De ruimte om de toegang tot specialistische jeugdhulp lokaal wezenlijk anders in te richten is daardoor beperkt. Juist daarom richt dit beleidsplan zich in de eerste plaats op het versterken van de lokale factoren die kunnen bijdragen aan het voorkomen of beperken van ondersteuningsvragen.

Het beleidsplan is nadrukkelijk een beleidsplan en geen uitvoeringsplan. Om die reden ligt de nadruk op de maatschappelijke opgaven, beleidsdoelen en beoogde resultaten. De concrete uitwerking van processen, capaciteit, werkwijzen en uitvoering vindt plaats binnen afzonderlijke uitvoeringsplannen, werkafspraken en de reguliere planning- en controlcyclus.

- Ter voorbereiding op dit advies hebben wij de onlangs gepubliceerde 'Monitor Sociaal 2025 Hardinxveld Giessendam en het Tabellenboek Kindmonitor 2025, Hardinxveld Giessendam geraadpleegd. Daarin opvallende getallen / uitkomsten die wij graag met u willen delen:
- Een belangrijk deel van onze inwoners (19%) heeft financiële problemen, waarbij bij 8% dit een structureel en dagelijks karakter kent; - Uit de cijfers blijkt dat bij de jeugd tussen 8 – 12 jaar 47% voor

het eerst een slok alcohol nuttigt, en dat bij 4% dat al meerdere glazen per keer betreft. Beide percentages liggen significant (>10%) hoger dan de regionale cijfers;

Ditzelfde beeld komt ook bij het rookgedrag van de jeugd tussen 8 – 12 jaar voor. - Ouders wensen meer aandacht (op school) voor social media gebruik (31%) en weerbaarheid (23%); Ook deze percentages zijn hoger dan de regionale cijfers.

Over het drugsgebruik zijn, voor zover ons bekend, geen cijfers over ons dorp bekend. Het is echter een publiek geheim dat het gebruik van verdovende en/of stimulerende middelen ook in ons dorp een vaste basis heeft gevonden.

Wij vinden het dan ook (zeer) opmerkelijk dat bovenstaande thema's als alcohol, drugs, schulden en roken op geen enkele wijze terugkomen in dit beleidsplan terwijl dit toch overduidelijk thema's zijn die de aandacht zouden moeten krijgen. Wat ons betreft een gemiste kans.

Reactie: Wij onderschrijven het belang van de genoemde thema's. De uitkomsten uit de Monitor Sociaal 2025 en de Kindmonitor 2025 zijn betrokken bij de analyse die aan dit beleidsplan ten grondslag ligt. Mede op basis van deze signalen is in het beleidsplan expliciet aandacht opgenomen voor mentale gezondheid, weerbaarheid, middelengebruik, sociale media en opvoedondersteuning.

Zo wordt in hoofdstuk 2.4 beschreven dat lokale gegevens laten zien dat Hardinxveld-Giessendam op onderdelen afwijkt van regionale cijfers, waaronder het alcoholgebruik op jonge leeftijd. Daarnaast wordt benoemd dat ouders nadrukkelijk aandacht vragen voor thema's als sociale media en weerbaarheid. Deze signalen zijn vervolgens vertaald naar beleidsdoel 3.4 Mentale gezondheid en weerbaarheid en de daarbij behorende uitvoeringslijnen.

Voor wat betreft bestaanszekerheid en financiële problematiek is ervoor gekozen deze niet als afzonderlijk thema uit te werken, maar wel expliciet te benoemen als belangrijke randvoorwaarde voor gezond en veilig opgroeien. In hoofdstuk 1.2 is opgenomen dat binnen de ondersteuning aan jeugdigen en gezinnen integraal wordt gekeken naar factoren zoals inkomen, schulden en bestaansonzekerheid en dat verbinding wordt gelegd met de daarvoor aangewezen gemeentelijke voorzieningen en maatschappelijke partners.

Het beleidsplan richt zich primair op de preventieve jeugdopgaven waarop de gemeente vanuit het jeugdbeleid invloed kan uitoefenen. Dat neemt niet weg dat de genoemde onderwerpen nadrukkelijk onderdeel vormen van de brede analyse en, waar relevant, zijn verwerkt in de geformuleerde beleidsdoelen en uitvoeringslijnen.

- De hele architectuur rust op een 'stevig lokaal team' (hoofdstuk 2]. Nergens staat hoeveel fte, welke caseload, welke wachttijd bij het team zelf en welk verloop. Dat klemt extra omdat het wetsvoorstel Reikwijdte Jeugdwet gemeenten gaat verplichten te voorzien in stevige lokale teams voor informatie en advies, toeleiding en basisjeugdhulp. Het voorliggende beleidsplan begint in het jaar waarin die eis landt en kwantificeert de eigen uitvoeringskracht niet.

Reactie: Wij onderschrijven het belang van een sterk lokaal team. De verdere ontwikkeling en inrichting daarvan vormen een belangrijk onderdeel van de Visie Jeugd 2026-2028 en zijn reeds uitgewerkt in een afzonderlijk uitvoeringsplan voor het sterke lokale team. Het voorliggende beleidsplan richt zich primair op de inhoudelijke opgaven, beleidsdoelen en maatschappelijke effecten van het jeugdbeleid. Gegevens over formatie, caseload, wachttijden en personele inzet maken daarom geen onderdeel uit van dit beleidsplan, maar van het uitvoeringsplan, de uitvoeringspraktijk en de reguliere planning- en controlcyclus.

- Bij veel van de genoemde acties en/of werkzaamheden wordt Home-Start genoemd. Wij vragen ons af of:
- Er nog andere hulpinstanties wordt betrokken of beschikbaar zijn voor de ondersteuning en uitwerking van dit beleidsplan;

In hoeverre de organisatie Home-Start zowel kwantitatief als kwalitatief voldoende geëquipeerd is om de vragen vanuit ons dorp te kunnen behandelen. Mede in licht dat vrijwel alle hulpverleningsinstanties te kampen hebben met personeelstekorten.

Reactie: Home-Start wordt genoemd als bestaande vorm van informele opvoedondersteuning. De ondersteuning van jeugdigen en gezinnen is echter breder en vindt plaats in samenwerking met verschillende maatschappelijke partners binnen de pedagogische basis. Daarnaast onderzoekt de gemeente de mogelijkheden voor invoering van Buurtgezinnen als aanvulling op het bestaande aanbod. De beoordeling van capaciteit, kwaliteit en uitvoeringsafspraken met individuele organisaties maakt onderdeel uit van de reguliere uitvoeringspraktijk en valt buiten de reikwijdte van dit beleidsplan.

- Aangegeven is dat de sportverenigingen gezamenlijke omgangregels hebben ingevoerd voor respectvol gedrag en sociale veiligheid. Wij zouden verwacht hebben dat juist ook op dit onderwerp een meting of anderszins een evaluatie zou plaatsvinden op de resultaten van deze omgangsregels.

Reactie: De gemeente onderschrijft het belang van sociale veiligheid binnen sportverenigingen. Om die reden is dit onderwerp opgenomen binnen beleidsdoel 3.4. Het beleidsplan voorziet echter niet in een afzonderlijke evaluatie van specifieke omgangsregels of verenigingsafspraken. Dergelijke evaluaties behoren primair tot de verantwoordelijkheid van de verenigingen zelf. Signalen over sociale veiligheid worden betrokken bij de reguliere contacten tussen gemeente en verenigingen.

- Paragraaf 3.2 maakt veiligheid tot thema, verwijst naar de regionale visie Geweld in Afhankelijkheidsrelaties en de Visie Jeugd gemeente Hardinxveld Giessendam 2026 – 2028, meldt dat de gemeente tot de laagste aantallen jeugdbeschermingsmaatregelen in de regio behoort. In hoofdstuk 4 zouden wij dan een veiligheidsindicator verwachten, echter die is er niet: geen meldingen bij Veilig Thuis, geen jeugdbeschermingsmaatregelen, geen gebruik van de Meldcode, geen herhaalmeldingen. Een plan dat veiligheid expliciet positioneert en vervolgens niet monitort, kan bij een incident niet laten zien wat het heeft gedaan.

Reactie: In het herziene beleidsplan wordt veiligheid wel degelijk gemonitord binnen beleidsdoel 3.3. Daarbij is bewust gekozen voor indicatoren die betrekking hebben op vroegsignalering, tijdige ondersteuning en het bereik van het lokale netwerk. Indicatoren zoals Veilig Thuis-meldingen of jeugdbeschermingsmaatregelen zijn voor een kleine gemeente slechts beperkt geschikt als sturingsinstrument, omdat deze sterk beïnvloed worden door regionale ontwikkelingen en relatief kleine aantallen tot grote schommelingen kunnen leiden. Daarom is gekozen voor indicatoren die beter aansluiten bij de lokale verantwoordelijkheid en beïnvloedingsmogelijkheden van de gemeente.

- Waar zich in hoofdstuk 4 een uitgelezen mogelijkheid voordoet om concreet, slagvaardig en ambitieus te worden in beleid dat dient ter ondersteuning van de jeugd in ons dorp, lijken we te verzanden in (zeer) geringe, en haast niet meetbare, procentuele verbeteringen ten opzichte van een nulmeting uit 2023/2024. Wij hebben de meetbaarheid van een aantal indicatoren uit hoofdstuk 4 laten beoordelen. Conclusie is dat deze bij een aantal indicatoren dermate laag zijn dat de uitkomsten niet te onderscheiden zijn van toeval. Met name bij het cluster mentale gezondheid, aangewezen als grootste inhoudelijke uitdaging, is als geheel niet meetbaar op het niveau waarop het is geformuleerd.

Reactie: Wij herkennen dat de effecten van preventief jeugdbeleid niet altijd eenvoudig meetbaar zijn. Juist daarom is in het herziene beleidsplan expliciet opgenomen dat de indicatoren primair dienen als monitoringsinstrument en altijd worden beschouwd in samenhang met signalen uit de praktijk, ervaringen van inwoners en professionele duiding van betrokken partners. Daarbij geldt dat Hardinxveld-Giessendam als relatief kleine gemeente gevoelig is voor statistische schommelingen en dat verschillende indicatoren al een relatief hoge uitgangswaarde kennen. De gemeente kiest er desondanks bewust voor om ontwikkelingen te volgen aan de hand van indicatoren, omdat deze waardevolle handvatten bieden voor monitoring, verantwoording en bijsturing.

- Voor wat betreft de financiën: er is een budget met een bandbreedte opgenomen. Onduidelijk is of dit voor de gehele beleidsperiode betreft of een jaarlijks bedrag. Mocht dit voor de gehele beleidsperiode betreffen dan is dit een bedrag van ca. € 62.000 per jaar. Als in een voorgaande zin staat dat er sprake moet zijn van 'een blijvende investering in de lokale ondersteuningsstructuur' dan vragen wij ons ten zeerste af of, gezien de geschetste problematieken zowel in het beleidsplan als in dit advies, dit wel voldoende is. Er staat evenmin hoe groot het huidige jeugdbudget is, waardoor de raad de proportionaliteit niet kan wegen, en het bedrag is niet uitgesplitst naar de vier opgaven.

Reactie: Het financiële hoofdstuk is naar aanleiding van het advies aangevuld. Daarbij is expliciet toegelicht dat de effecten van preventieve investeringen zich niet rechtstreeks laten vertalen naar

financiële opbrengsten en dat geen afzonderlijke businesscase wordt opgesteld. Tevens is opgenomen dat de uitvoering van onderdelen van dit beleidsplan mede afhankelijk is van toekomstige financiële en politieke afwegingen binnen de gemeentelijke begrotingscyclus. De financiële consequenties van de opgenomen activiteiten zijn weergegeven in een afzonderlijke financiële bijlage.

- In 2028 vindt een tussenevaluatie plaats. Is duidelijk te maken waar deze tussenevaluatie betrekking op heeft, welke onderdelen daarbij betrokken worden, wat de uitgangspunten (normen) zijn waar de tussenevaluatie aan wordt getoetst etc.

Reactie: De tussenevaluatie wordt uitgevoerd aan de hand van de beleidsdoelen, resultaten, indicatoren en uitvoeringslijnen uit hoofdstuk 3. De uitkomsten van de monitoring vormen hiervoor de basis en kunnen aanleiding geven tot bijstelling van beleid of uitvoering.

Tot slot danken wij u voor uw betrokkenheid en de adviezen die u heeft meegegeven. Een deel van de genoemde aandachtspunten is verwerkt in het herziene beleidsplan. Voor de overige punten geldt dat de gemeente bewust heeft gekozen voor een beleidsplan dat richting geeft aan de inhoudelijke opgaven, doelen en resultaten van het jeugdbeleid. Aspecten zoals capaciteit, uitvoeringsorganisatie en operationele sturing worden uitgewerkt in afzonderlijke uitvoeringsplannen en via de reguliere planning- en controlcyclus.

Wij zijn van mening dat het herziene beleidsplan daarmee een passende invulling geeft aan de lokale jeugdopgaven voor de periode 2027-2030.

Burgemeester en wethouders van Hardinxveld-Giessendam,

de secretaris,	de burgemeester,
Sonja van der Stel	Dirk Heijkoop